

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI.410.004.02.2016
P/16/069

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach
al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce
T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05
lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/16/069 – Zapewnienie przez gminy opieki przedszkolnej oraz opieki nad dziećmi do lat trzech w województwie świętokrzyskim.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od dnia 1 września 2013 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych. Kontrola objęła również okres wcześniejszy w zakresie planowania środków oraz badania zapotrzebowania na instytucjonalną pomoc w zakresie opieki nad dziećmi.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontroler</i>	Arkadiusz Pawlik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 99298 z dnia 10 marca 2016 r. [Dowód: akta kontroli str. 1-2]
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miejski w Starachowicach, ul. Radomska 45, 27-200 Starachowice (Urząd).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Do 13 marca 2014 r. Prezydentem Miasta Starachowice był Wojciech Bernatowicz. Od 14 marca 2014 r. do 19 maja 2014 r. funkcję Prezydenta pełniła Bożena Szczypiór. Od 20 maja 2014 r. do 8 grudnia 2014 r. Prezydentem był Sylwester Kwiecień. Od 9 grudnia 2014 r. Prezydentem jest Marek Materek. [Dowód: akta kontroli str. 3-9, 529]

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie zapewnienie przez gminę Starachowice (dalej: Gmina) opieki przedszkolnej oraz opieki nad dziećmi do lat trzech.
<i>Uzasadnienie oceny ogólnej</i>	<p>Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– stworzenie adekwatnej do zapotrzebowania sieci placówek opieki instytucjonalnej, których rozkład przestrzenny i organizacja pracy odpowiadały potrzebom rodziców bądź opiekunów prawnych;– zapewnienie środków na realizację opieki na terenie Gminy i skuteczne ubieganie się o środki zewnętrzne;– zapewnienie w roku szkolnym 2015/2016 r. miejsca w placówkach przedszkolnych wszystkim uprawnionym dzieciom i umożliwienie odbycia przygotowania przedszkolnego wszystkim uprawnionym dzieciom;– osiąganie w kolejnych latach coraz wyższego poziomu upowszechnienia wychowania przedszkolnego oraz poziomu upowszechnienia opieki nad dziećmi do lat trzech;– prawidłowe sporządzanie i terminowe składanie rozliczeń z wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego oraz sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu realizacji ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3²;– monitorowanie potrzeb społeczności w zakresie opieki instytucjonalnej i podejmowanie skutecznych działań w celu zapewnienia odpowiednich warunków do ich spełnienia;– podejmowanie działań w celu zdiagnozowania potrzeb w zakresie zapewnienia miejsc dla dzieci w wieku od trzech do sześciu lat w przedszkolach publicznych, z uwzględnieniem uregulowań ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw³ oraz ustawy z dnia 29 grudnia

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2016 r. poz. 157.

³ Dz. U. poz. 827, ze zm.

2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw⁴, poszerzających krąg uprawnionych do objęcia wychowaniem przedszkolnym.

Postępowanie rekrutacyjne na 2016/2017 do publicznych placówek wychowania przedszkolnego w Gminie, dzięki podjętym w trakcie kontroli NIK działaniom, przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą obowiązywał regulamin organizacyjny Urzędu (dalej: Regulamin) wprowadzony zarządzeniami Prezydenta Miasta Starachowice z 28 lutego 2012 r.⁵, 24 czerwca 2014 r. i 24 kwietnia 2015 r.⁶ Zgodnie z Regulaminem Zastępca Prezydenta ds. Społecznych wykonuje zadania powierzone przez Prezydenta, a w szczególności:

- nadzoruje miejskie jednostki organizacyjne, realizujące zadania z zakresu oświaty;
- zapewnia prawidłowe, terminowe i zgodne z prawem wykonywanie zadań przez nadzorowane komórki organizacyjne Urzędu i miejskie jednostki organizacyjne.

Zastępca Prezydenta ds. Społecznych prowadzi bezpośredni nadzór nad Wydziałem Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu, placówkami oświatowymi i Zespołem Ekonomiczno-Administracyjnym Przedszkoli (dalej: ZEAP).

W okresie objętym kontrolą Zastępcą Prezydenta ds. Społecznych do dnia 30 czerwca 2014 r. była Małgorzata Szlęzak, a od dnia 16 grudnia 2014 r. jest nim Jerzy Miśkiewicz.

W skład Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych wchodził m.in. Zespół Edukacji, komórka organizacyjna funkcjonująca do 30 kwietnia 2015 r.

Do zadań Zespołu Edukacji należało m.in. prowadzenie spraw związanych z organizacją sieci przedszkoli oraz ewidencją i dotowaniem placówek niepublicznych, a od dnia 1 lipca 2014 r. także prowadzenie spraw związanych z opieką nad dziećmi do lat trzech.

Od dnia 1 maja 2015 r. w miejsce Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych utworzono Referat Edukacji, Kultury, Sportu, Turystyki i Promocji Miasta (dalej: Referat Edukacji), któremu przypisano ww. zadania. [Dowód: akta kontroli str. 10-35, 309, 530]

Naczelnikiem Wydziału, a później Kierownikiem Referatu Edukacji w całym okresie objętym kontrolą był Włodzimierz Jedynek. Osobą odpowiedzialną m.in. za prowadzenie spraw związanych z opieką nad dziećmi do lat trzech (wpisy do ewidencji żłobków i klubów dziecięcych, dotowanie instytucji opieki, sprawozdawczość) oraz umieszczanie na BIP stosownych informacji, zgodnie ze szczegółowym zakresem obowiązków, była od dnia 9 września 2013 r. Monika Gross. [Dowód: akta kontroli str.34-39, 530]

Obsługę administracyjną i finansowo-księgową przedszkoli miejskich w okresie objętym kontrolą pełnił ZEAP, będący jednostką organizacyjną Gminy. Dyrektorem ZEAP jest Joanna Adamus. [Dowód: akta kontroli str. 40-55, 530]

W dniu 20 listopada 2007 r. Dyrektor ZEAP zawarła z dyrektorami wszystkich ośmiu przedszkoli miejskich stosowne porozumienia dotyczące ww. obsługi. [Dowód: akta kontroli str. 56-59]

1. Diagnozowanie potrzeb w zakresie dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat trzech i opieki przedszkolnej oraz planowanie niezbędnych działań w zakresie ich zaspokojenia

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały *Strategia rozwoju edukacji w Gminie Starachowice na lata 2008-2013* oraz *Strategia Rozwoju Gminy Starachowice na lata 2010-2017*. W obu ww. strategiach nie wskazano kierunków niezbędnych działań

⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 35.

⁵ Zmieniony zarządzeniem nr 335/2012 i 93/2013 Prezydenta Miasta Starachowice z 17 września 2012 r. i 29 marca 2013 r.

⁶ Zmieniony zarządzeniem nr 460/2015 Prezydenta Miasta Starachowice z 20 października 2015 r.

w zakresie rozwoju i funkcjonowania instytucjonalnych form opieki nad dziećmi oraz sposobu ich realizacji i finansowania. Nie ujęto także analizy sytuacji życiowej i materialnej rodzin wychowujących dzieci oraz problemu bezrobocia wśród kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka. W Strategii przyjętej na lata 2010-2017 zapisano jedynie, iż:

- liczba dzieci będzie ulegała zmniejszeniu i w związku z tym należy ustalić optymalną liczbę szkół i przedszkoli (...) zapewniającą wszystkim chętnym możliwość korzystania z edukacji przedszkolnej (2.1.7. Racjonalizacja sieci szkół i przedszkoli);
- w mieście funkcjonuje tylko jeden niepubliczny punkt przedszkolny, nie ma zaś żadnego przedszkola niepublicznego. Więcej miejsc w przedszkolach stworzyłoby szansę na pracę dla młodych matek (2.1.8. Wspieranie rozwoju społecznych i niepublicznych placówek oświatowych);
- utworzenie żłobka znacznie poprawiłoby sytuację w wielu aspektach życia gospodarczego i społecznego mieszkańców (...) oraz sytuację materialną rodzin, dając możliwość pracy obojgu rodzicom. (3.2.2. Wzmocnienie infrastruktury miejskiej wspierającej opiekę nad dziećmi).

W ramach ostatniego z celów przewidziano do realizacji: *Opracowanie listy potrzeb na podstawie ankietowego badania potrzeb rodziców, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi; Budowa nowoczesnego żłobka; Zwiększenie dostępności opieki przedszkolnej; Wspieranie inicjatyw prywatnych w obszarze usług opieki nad dziećmi przedszkolnymi; Budowa edukacyjnych placów zabaw dla dzieci.* [Dowód: akta kontroli str.166-190]

Jerzy Miśkiewicz, Zastępca Prezydenta ds. Społecznych wyjaśnił: w gminie nie opracowano odrębnej strategii rozwoju i funkcjonowania instytucjonalnych form opieki nad dziećmi, gdyż zapisy dot. kierunków działań są zawarte w innych dokumentach strategicznych (...) Z zawartej w Strategii rozwoju edukacji w Gminie Starachowice na lata 2008-2013 diagnozy stanu edukacji wynikało m.in., że baza przedszkolna jest w pełni wykorzystana i w mieście nie funkcjonują przedszkola niepubliczne oraz alternatywne formy edukacji przedszkolnej. Stwierdzono również, że budynki przedszkolne wymagają wielu prac remontowych, a urządzenia na przedszkolnych placach zabaw są wyeksploatowane i mało atrakcyjne. Analiza SWOT do słabych stron zaliczyła niewystarczającą liczbę miejsc w przedszkolach oraz brak dostępu do Internetu części przedszkoli. Strategia biorąc pod uwagę wskaźniki urodzeń, wzrost świadomości rodziców oraz coraz ciekawszą ofertę przedszkoli przewidywała wzrost zapotrzebowania na usługi przedszkoli. Biorąc pod uwagę powyższą diagnozę podjęto konkretne działania dot. remontów budynków przedszkoli, modernizacji placów zabaw w przedszkolach, zwiększenia liczby miejsc poprzez realizację prac adaptacyjnych, udostępnienia szerokopasmowego Internetu wszystkim placówkom. (...)

Strategia Rozwoju Gminy Starachowice na lata 2010-2017 w ramach priorytetu rozwojowego pn. „Podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz rozwój kapitału ludzkiego” jako jeden z kierunków rozwoju przyjęła „Tworzenie optymalnych warunków do rozwoju edukacji i kapitału ludzkiego zgodnie z ideą miasta uczącego się”. Wśród celów operacyjnych w tym kierunku rozwoju wymieniono m.in. modernizację obiektów oświatowych w tym przedszkoli oraz dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyrównanie szans edukacyjnych uczniów, wspieranie rozwoju społecznych i niepublicznych instytucji oświatowych. W ramach kierunku „Rozwój kompleksowej infrastruktury miejskiej służącej bezpośrednio mieszkańcom jednym z celów jest wzmocnienie infrastruktury miejskiej wspierającej opiekę nad dziećmi m.in. poprzez utworzenie żłobka, co umożliwiłoby podjęcie pracy obojga rodzicom. Gmina aktualnie realizuje ten cel poprzez dotowanie żłobka prywatnego.(...) Gmina nie ma możliwości identyfikacji problemu bezrobocia wśród kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka. Problem ten jest identyfikowany w oparciu o dane Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach i Urzędu Statystycznego w Kielcach. Z danych tych instytucji wynika, że w 2014 r. w powiecie starachowickim nie podjęło pracy po urodzeniu dziecka 548 kobiet. Szacujemy, że wśród tych kobiet ok. 300 to mieszkanki Starachowic. Spośród ogółu bezrobotnych kobiet ok. 50% nie przekroczyło 35 roku życia. [Dowód: akta kontroli str. 437-444]

Z informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach wynika, że nie przyjęto w nim żadnych programów, opracowań ani strategii związanych z funkcjonowaniem instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat trzech oraz opieki przedszkolnej oraz nie podjęto działań w celu redukcji przeszkód w uczestnictwie na rynku pracy kobiet wychowujących dzieci. Nie został także zidentyfikowany problem bezrobocia wśród kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka. Liczba tych kobiet wyniosła odpowiednio: 574, 585, 490 i 455⁷. Jak pisał Ireneusz Łukawski, p.o. Zastępca Dyrektora PUP, Kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej: *PUP w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS realizuje różnego rodzaju formy pomocy dla osób pozostających bez zatrudnienia, m.in. staże, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, środki na otwarcie własnej firmy, szkolenia zawodowe, zwrot kosztów opieki nad dziećmi do lat 7 dla osób samotnie wychowujących dzieci. Jednak kobiety (...) nie są grupą docelową, (...) nie wykazują zainteresowania powrotem do pracy. W chwili zaproponowania przez urząd oferty pracy, bądź oferty stażu odmawiają jej przyjęcia tłumacząc, że nie są dyspozycyjne ze względu na opiekę nad dzieckiem.* [Dowód: akta kontroli str. 434-436]

1.2. Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 25 marca 2011 r. sieć prowadzonych przez Gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych ustalono na osiem przedszkoli publicznych (w tym jedno z oddziałami integracyjnymi) oraz osiem publicznych szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi.

Ponadto na terenie Gminy funkcjonują dwa przedszkola niepubliczne, jeden oddział przedszkolny przy szkole niepublicznej oraz dwa punkty przedszkolne. [Dowód: akta kontroli str.191-194]

Liczba miejsc w placówkach prowadzonych przez Gminę wynosi (wg stanu na 1 września 2015 r.) - 1100 miejsc, z czego 810 w przedszkolach i 290 w oddziałach przedszkolnych. Na lata 2016/2017 i 2017/2018 planuje się zwiększenie liczby miejsc do 1180. Rokrocznie zwiększa się liczba miejsc w placówkach niepublicznych: ze 110 w roku szkolnym 2013/2014 do 170 w roku 2015/2016. [Dowód: akta kontroli str.194, 519]

Na terenie Gminy znajduje się także niepubliczny żłobek, dotowany przez Gminę. Zgodnie z art. 27 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, Prezydent Miasta informacje o ww. żłobku zamieścił w prowadzonym rejestrze żłobków (Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu: *Tablica ogłoszeń – Rejestry – Rejestr Żłobków i Klubów Dziecięcych*). W żłobku sukcesywnie zwiększała się liczba miejsc dla dzieci (15 w roku 2013/2014; 30 w roku 2015/2016). Gmina nie zatrudnia opiekunów dziennych, gdyż jak wyjaśnił Jerzy Miśkiewicz, *dzienny opiekun jest to stosunkowo nowa forma opieki i jest mało doświadczeń związanych z jej funkcjonowaniem. (...) Wątpliwości budzą m.in. sprawy związane z zastępstwem opiekuna np. w czasie choroby lub nieobecności z przyczyn losowych, wynagrodzeniem opiekuna za okres kiedy dzieci chorują. (...) Gmina w przypadku uproszczenia procedur związanych z wyborem opiekuna jak również wyjaśnienia wszelkich wątpliwości związanych z jego zatrudnieniem jest gotowa wprowadzić taką formę opieki. Obecnie bardziej efektywne jest wspieranie rodziców, których dzieci korzystają z prywatnych placówek, dlatego też nie promowano instytucji opiekuna dziennego. Brak było także wniosków ze strony rodziców dot. zatrudnienia opiekuna dziennego, jak również nie było zainteresowania podjęciem tego typu działalności.* [Dowód: akta kontroli str. 194, 423-433, 437, 442]

Dostępność miejsc opieki w publicznych placówkach przedszkolnych i oddziałach przedszkolnych jest dobra. Przyjęty do oceny miernik liczby dzieci przypadających na jedno miejsce w przedszkolu nie przekroczył średniej dla województwa świętokrzyskiego i wyniósł 1,06 w roku szkolnym 2013/2014 oraz 1,2 w roku 2014/2015⁸. [Dowód: akta kontroli str. 194, 195]

Z informacji uzyskanej od Kierownika Referatu Edukacji Włodzimierza Jedynaka wynika, że w Gminie nie prowadzono zakrojonych na szeroką skalę działań promocyjnych dotyczących instytucjonalnych form opieki nad dziećmi. Działania takie prowadzą poszczególne przedszkola poprzez: strony internetowe, foldery reklamowe, własne gazetki, współpracę

⁷ Wg stanu na koniec każdego roku, począwszy od 2012 r.

⁸ Średnia dla województwa wyniosła odpowiednio 1,43 i 1,36 (Bank Danych Lokalnych GUS).

z lokalnym mediami, organizowanie dni „otwartych” oraz „adaptacyjnych”, współpracę z instytucjami miejskimi i powiatowymi. [Dowód: akta kontroli str. 445-472]

1.3. Urząd monitorował potrzeby w zakresie opieki nad dziećmi do lat trzech i opieki przedszkolnej. Od końca roku 2010 Kierownik Referatu Edukacji przedkładał Prezydentowi Miasta oraz Komisji Edukacji, Kultury, Zdrowia i Sportu Rady Miejskiej, w związku z ustawowym obowiązkiem przygotowania przedszkolnego pięcioletków mającym obowiązywać od 1 września 2011 r., informacje o tym jakie działania należy podjąć, aby zwiększyć liczbę miejsc w przedszkolach. Informacje były sporządzane m.in. w oparciu o dane o liczbie dzieci.

W dniu 27 listopada 2012 r. Zastępca Prezydenta Miasta Małgorzata Szlązak, za pośrednictwem dyrektorów szkół i przedszkoli miejskich, przekazała rodzicom dzieci pięcio- i sześciolletnich, ankietę mającą na celu uzyskanie informacji, ilu z rodziców planuje od 1 września 2013 r. posłać dzieci do I klasy szkoły podstawowej. Powyższe badania ankietowe zostały przeprowadzone w związku z tym, że w roku szkolnym 2013/2014 Gmina musiała zapewnić realizację obowiązkowego wychowania przedszkolnego dwóm rocznikom (pięcio- i sześciolatkom). Był to ostatni rok szkolny, w którym decyzję o edukacji sześciolatka w klasie I podejmowali rodzice. W celu ułatwienia podjęcia decyzji rodzicom zorganizowano w lutym i marcu 2013 r. spotkania z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Starachowicach oraz przedstawicielami Gminy.

W kolejnych latach Kierownik Referatu Edukacji monitorował potrzeby w zakresie zapewnienia przez Gminę opieki nad dziećmi poprzez cykliczne sporządzanie zestawień liczby dzieci z poszczególnych roczników (w podziale na przedszkola i szkoły), liczby dzieci deklarujących naukę w klasie I, prognozowanej liczby dzieci. Szacunki były sporządzane na podstawie danych z ewidencji ludności, informacji uzyskiwanych od dyrektorów szkół i przedszkoli oraz od rodziców. Powyższe dane były przedkładane Zastępcy Prezydenta ds. Społecznych. [Dowód: akta kontroli str. 473-492]

1.4. Z uzyskanych informacji wynika, że liczba miejsc w publicznych placówkach w latach 2016/2017 i 2017/2018 powinna być wystarczająca. Przyjmując, że miejsc w publicznych placówkach będzie 1180, a opieką przedszkolną zostanie objętych 83% dzieci w wieku 3 lat oraz 90%⁹ dzieci w wieku od 4 do 6 lat, to w roku szkolnym 2016/2017 zabraknie ok. 137, a w roku 2017/2018 ok. 259 miejsc. Jednakże, jak wyjaśnił Jerzy Miśkiewicz, *dzięki podjętym działaniom organizacyjnym od 1 września 2016 r. liczba miejsc w przedszkolach zwiększy się o 75.* Ponadto rokrocznie wzrasta liczba miejsc w placówkach niepublicznych: od 110 w roku szkolnym 2013/2014 do 170 w roku szkolnym 2015/2016. [Dowód: akta kontroli str. 194-197, 437, 442-443]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Środki na realizację opieki nad dziećmi do lat trzech i opieki przedszkolnej oraz ich wykorzystanie

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zgodnie ze sprawozdaniami Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, Gmina w latach 2013-2015 na finansowanie opieki nad dziećmi do lat 3 oraz na opiekę przedszkolną wydatkowała:

- w 2013 r. kwotę 8.799.504,20 zł, w tym: w dziale 801 *Oświata i wychowanie* rozdziale 80103 *Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych* 1.492.432,69 zł, rozdziale 80104 *Przedszkola* 7.199.071,75 zł, rozdziale 80106 *Inne formy wychowania przedszkolnego*

⁹ Przewidywane poziomy uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym w roku 2017/2018 r. (wartości te zostały przedstawione w uzasadnieniu do ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw).

61.099,76 zł, a w dziale 853 *Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej* w rozdziale 85305 *Żłobki* 46.900 zł;

- w 2014 r. kwotę 8.907.756,93 zł, w tym: w 80103 – 1.466.004,27 zł, w 80104 – 7.287.360,40 zł, w 80106 – 72.042,26 zł, w 85305 – 82.350 zł;

- w 2015 r. kwotę 9.061.364,52 zł, w tym: w 80103 – 954.693,41 zł, w 80104 – 6.644.666,76 zł, w 80106 – 109.248,95 zł, w rozdziale 80149 *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego* - 1.233.505,40 zł, w 85305 – 119.250 zł. [Dowód: akta kontroli str. 62-78]

Zgodnie ze sprawozdaniem RB-28S¹⁰ sporządzonym za I kwartał 2016 r. na finansowanie ww. opieki zaplanowano na 2016 r. 8.662.880 zł (96% wykonania w 2015 r.). W poszczególnych rozdziałach relacja ta (zaplanowane środki w 2016 r./ wykonanie w 2015 r.) wyniosła: w 80103 – 86%, w 80104 – 96%, w 80106 – 86%, w 80149 – 101%, w 85305 – 91%. [Dowód: akta kontroli str. 73-78]

Otrzymane w powyższym okresie dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w wysokości 3.802.346 zł pokryły koszty ponoszone przez Gminę w: 6,1% (2013 r.), 18,3% (2014 r.), 18,1% (2015 r.). [Dowód: akta kontroli str. 62-87, 311]

W związku z przekazywaniem przez Gminę dotacji do niepublicznych placówek wychowania przedszkolnego Rada Miejska podejmowała stosowne uchwały w sprawie trybu udzielania i kontroli dotacji dla niepublicznych szkół, przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego. [Dowód: akta kontroli str. 541-565].

Na funkcjonowanie publicznych form wychowania przedszkolnego wydatkowano w Gminie w roku 2013 – 8.691.504,44 zł, w 2014 r. – 8.753.364,67 zł, a w 2015 r. – 8.832.865,57 zł, co w przeliczeniu na utrzymanie jednego miejsca w publicznym przedszkolu bądź oddziale przedszkolnym daje odpowiednio: 6.947,65 zł; 7.565,57 zł i 8.388,29 zł, a w przeliczeniu na jednego mieszkańca Starachowic odpowiednio: 166,35 zł, 173,16 zł i 176,83 zł. [Dowód: akta kontroli str. 60-78, 194]

Zgodnie z art. 12 ustawy z 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, Rada Miejska w dniu 27 czerwca 2014 r. podjęła uchwałę (obowiązującą od roku szkolnego 2014/2015) w sprawie określenia czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w przedszkolach prowadzonych w Gminie. Zgodnie z tą uchwałą czas przeznaczony na realizację bezpłatnego nauczania ustalono na 5 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu. Godziny, w których prowadzone jest bezpłatne nauczanie określa statut przedszkola. Opłatę ustalono na 1 zł za każdą rozpoczętą godzinę zajęć w czasie przekraczającym czas bezpłatnego nauczania, przy czym całkowicie zwolniono z opłaty dzieci: posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub objęte wczesnym wspomaganie rozwoju; uczęszczające do oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej; posiadające Kartę Dużej Rodziny. [Dowód: akta kontroli str. 505-507]

Wysokość opłat wnoszonych przez rodziców za pobyt dzieci w przedszkolu przekraczający czas bezpłatnego nauczania wyniosła średniomiesięcznie na jedno dziecko¹¹: 56,60 zł w 2013 r., 45,00 zł w 2014 r. i 34,90 zł w 2015 r. Do dnia 31 sierpnia 2013 r. pobierano miesięczną opłatę w wysokości 1,57% minimalnego wynagrodzenia za pracę zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej z dnia 29 kwietnia 2011 r., a od dnia 1 września 2013 r. opłatę w wysokości 1 zł. [Dowód: akta kontroli str. 508-513, 609]

Rada Miejska podjęła stosowne uchwały w sprawie określenia wysokości i zasad udzielania dotacji celowej dla niepublicznych podmiotów prowadzących żłobki na terenie Gminy, w których ustalono m.in.: wysokość miesięcznej dotacji na każde dziecko do lat 3 objęte opieką w żłobku i warunki udzielania dotacji. W roku 2013 dotacja wynosiła 350 zł, a od

¹⁰http://bip.um.starachowice.pl/bip/54_umstarachowice/fckeditor/file/Sprawy%20Finansowe/Sprawozdania%20finansowe/sprawozdania%20finansowe%202016//Rb-28S%201%20kw%202016.pdf

¹¹ Do wyliczeń pominięto miesiące wakacyjne, tj. lipiec i sierpień każdego roku.

2014 r. – 450 zł. Poniesione przez Gminę w rozdziale 85305 wydatki wynikały również z rokrocznie zawieranych umów pomiędzy Gminą a osobą prowadzącą niepubliczny żłobek i dotyczących udzielania dotacji celowej na dofinansowanie wydatków bieżących, służących zapewnieniu dzieciom właściwej opieki. [Dowód: akta kontroli str. 610]

2.2. W dniu 28 czerwca 2012 r. Gmina w ramach poddziałania 9.1.1. PO KL¹² *Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej* złożyła wniosek pn. *Zamiast w domu nudzić się, do przedszkola chodzić chcę! – zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej dla dzieci z Gminy Starachowice*. Okres realizacji projektu zaplanowano od 1 października 2012 r. do 31 lipca 2014 r., a jego koszt na 450,4 tys. zł. Powyższy projekt nie został zakwalifikowany do dofinansowania. [Dowód: akta kontroli str. 277-283]

W dniu 8 kwietnia 2013 r. Gmina złożyła w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach ofertę konkursową „Maluch 2013-edycja 1” na zapewnienie funkcjonowania miejsc opieki na dzieci do lat 3 utworzonych w latach 2011-2012 (dofinansowanie wydatków w Prywatnym Żłobku GUCIO w Starachowicach). Wnioskowana kwota dotacji w wysokości 23,1 tys. zł została przyznana i przeznaczono ją na dofinansowanie opieki nad 11 dziećmi w 2013 r. [Dowód: akta kontroli str. 298-308]

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013 (Oś Priorytetowa 4 *Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej*, Działanie 4.2. *Rozwój systemów lokalnej infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej*) Gmina realizowała projekt pn. *Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Starachowicach – etap II*. W ramach projektu wykonano m.in. termomodernizację budynków czterech miejskich przedszkoli za łączną kwotę 2.795,8 tys. zł.¹³ [Dowód: akta kontroli str. 284-297]

2.3. W Urzędzie prawidłowo sporządzano i terminowo składano rozliczenia z wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego oraz sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu realizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech. [Dowód: akta kontroli str. 62-87, 423-433, 514-516]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwaga dotycząca
badanej działalności

W dwóch z ośmiu przedszkoli w aktualnie obowiązujących statutach ściśle określono przedział bezpłatnego czasu pracy w godzinach 8.00-13.00. Przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹⁴ (art. 6 ust. 1 pkt 2) nie dają podstawy do ograniczenia bezpłatnych świadczeń do konkretnych godzin¹⁵. Zdaniem NIK zachodzi potrzeba podjęcia przez organ prowadzący działań w celu wyeliminowania ze statutowych przedszkoli regulacji dotyczącej „sztywnego” określenia przedziału czasowego, w którym świadczona jest opieka nad dziećmi.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Realizacja przez Gminę zadań w zakresie organizacji opieki przedszkolnej i opieki nad dziećmi do lat trzech

Opis stanu
faktycznego

3.1. W dniu 29 kwietnia 2011 r. Rada Miejska stosowną uchwałą ustaliła wysokość opłaty za wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych na 100 zł. Ze zbiorczego sprawozdania z wykonywania zadań z zakresu opieki nad dziećmi do lat trzech złożonego za II półrocze 2015 r. oraz arkuszy organizacyjnych przedszkoli miejskich oraz szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi sporządzonych na rok szkolny 2015/2016 wynika,

¹² Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

¹³ Kwotę podano bez uwzględnienia wydatków na dokumentację techniczną, nadzór inwestorski i promocję projektu.

¹⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm.

¹⁵ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach numer sygnatury akt II SA/Ke 3633/15 (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z 20 sierpnia 2015 r., poz. 2439).

że zatrudniony personel do opieki nad dziećmi jest wystarczający. Liczba dzieci w przedszkolach nie przekraczała 25 na jeden oddział, a dostępność czasową ustalono w większości pomiędzy godziną 6.00 a 16.00. Oddział przedszkolny przy jednej ze szkół oraz klasy „0” w szkołach podstawowych pracują w godzinach 8-13. Dzieci mogą korzystać ze świetlicy szkolnej dostępnej godzinach od 6.00 (7.15) – (15.20) 16.30. Zgodnie z informacją uzyskaną od Kierownika Referatu Edukacji rodzice nie zgłaszali potrzeby, aby dzieci pozostawały w oddziale przedszkolnym przed godziną 8 lub po godzinie 13. W roku szkolnym 2015/2016 nie wystąpił przypadek nieobjęcia dziecka opieką przedszkolną, którego rodzice/opiekunowie prawni wnioskowali o objęcie go taką opieką. [Dowód: akta kontroli str. 385-391, 432-433, 517-522, 609-610]

Rozwinięta sieć placówek publicznych i odpowiednia ich przestrzenna lokalizacja umożliwiła właściwą „dostępność przestrzenną” instytucjonalnej publicznej opieki nad dziećmi w Gminie. [Dowód: akta kontroli str. 528, 538]

3.2. Zasady, kryteria naboru oraz terminarz rekrutacji na lata szkolne 2015/2016 i 2016/2017 były jednakowe dla wszystkich przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę i zapewniały dokonanie prawidłowego i przejrzystego naboru. Określono w nich także dodatkowe kryteria naboru (tzw. kryteria samorządowe), stosowane na II etapie postępowania rekrutacyjnego, takie jak: realizowanie obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego¹⁶ (5 pkt); prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego¹⁷ (4 pkt), pracujący rodzice (1 pkt), rodzeństwo uczęszczające do tej samej placówki w danym roku szkolnym (1 pkt). Ponadto w przypadku kandydatów ubiegających się o przyjęcie do oddziału przedszkolnego przy szkole podstawowej, dodatkowe 2 pkt przysługiwały za zamieszkiwanie w obwodzie danej szkoły.

Kryteria naboru były zgodne z obowiązującymi przepisami, a przyjęte harmonogramy pozwalały na uzyskanie przez Urząd informacji o potencjalnej liczbie chętnych oraz ustalenie listy przyjętych w terminach umożliwiających podjęcie przez Prezydenta Miasta ewentualnych działań, np. wskazanie rodzicom innego przedszkola w przypadku nieuzyskania miejsca we wskazanym przedszkolu. Rekrutacja na rok szkolny 2016/2017 odbywała się za pomocą systemu elektronicznego, a rodzice otrzymywali hasło dostępu do systemu i w każdej chwili mogli sprawdzić poprawność wprowadzonych przez nich danych, a w późniejszym okresie wynik rekrutacji. Rodzice niemający dostępu do internetu mogli wypełnić wnioski odręcznie (wnioski znajdowały się w każdym przedszkolu/oddziale przedszkolnym i w Urzędzie), które do systemu wprowadzali pracownicy przedszkola. [Dowód: akta kontroli str. 88-94, 493-504]

3.3. Przeprowadzone przez Urząd analizy, badania ankietowe wśród rodziców oraz spotkania władz Miasta z rodzicami pozwoliły na zaspokojenie potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej w pełnym zakresie. W latach szkolnych 2013/2014-2015/2016 wszyscy chętni zostali objęci opieką przedszkolną. W roku szkolnym 2015/2016 nie przyjęto do żłobka pięcioro dzieci. Jerzy Miśkiewicz wyjaśnił: *gmina nie podejmowała działań mających na celu zapewnienie opieki dzieciom nieprzyjętym do niepublicznego żłobka. (...). Opieka nad dziećmi do lat 3 nie jest obowiązkowym zadaniem Gminy.* [Dowód: akta kontroli str. 194-197, 441, 538-539]

W dniu zakończenia czynności kontrolnych nie została zakończona rekrutacja do przedszkoli na rok szkolny 2016/2017. Zdaniem Jerzego Miśkiewicza obecna liczba miejsc w przedszkolach prawdopodobnie zaspokoi potrzeby wszystkich chętnych. W przeciwnym razie istnieje możliwość utworzenia dodatkowego oddziału. [Dowód: akta kontroli str. 540]

3.4. W latach szkolnych 2013/2014-2015/2016 zwiększała się liczba dzieci uczęszczających do żłobka, (tj. odpowiednio 13, 20 i 25), a tym samym wskaźnik upowszechnienia opieki (odpowiednio w %: 1,03; 1,76¹⁸; 2,40). [Dowód: akta kontroli str. 197]

¹⁶ Dzieci urodzone w 2010 r. (2015/2016) lub w 2011 r. (2016/2017).

¹⁷ Odpowiednio dzieci urodzone w 2011 r. lub w 2011 r. ew. 2012 r.

¹⁸ Średnia dla województwa świętokrzyskiego wynosiła w 2014 r. – 3,9%.

W latach szkolnych 2013/2014; 2014/2015 i 2015/2016 liczba dzieci w wieku od trzech do siedmiu lat wynosiła odpowiednio: 1771, 1812 i 1814 (w poszczególnych rocznikach liczba ta wahała się od 432 do 477), a wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-5 lat wyniósł odpowiednio: 69,88%; 72,74%¹⁹; 75,31%. Dzieci z odroczonym obowiązkiem szkolnym było: 4, 39 i 93. [Dowód: akta kontroli str. 197]

W Gminie nie występowała potrzeba zapewnienia dzieciom transportu do placówek wychowania przedszkolnego. [Dowód: akta kontroli str. 531,

3.5. Dyżur wytypowanego przedszkola w lipcu bądź sierpniu każdego roku zapewniał możliwość opieki nad dziećmi w okresie wakacyjnym. W roku 2015 dyżur pełniły Przedszkole Miejskie (dalej: PM) nr 11 (lipiec) i PM nr 10 (sierpień), do których uczęszczało odpowiednio 65 i 44 dzieci (wszystkie chętne). W związku pełnieniem dyżuru tylko przez jedno przedszkole warunek odległości (3 km od miejsca zamieszkania dziecka do przedszkola) nie mógł zostać spełniony. Jak wyjaśnił Jerzy Miśkiewicz spełnienie tego warunku zapewniałby dyżur czterech przedszkoli. Jednakże, w związku z niewielkim zainteresowaniem opieką przedszkolną w okresie wakacyjnym, byłoby to nieekonomiczne. [Dowód: akta kontroli str. 532, 539, 609]

Gmina w latach 2013-2015 pokrywała koszty wychowania przedszkolnego dziecka będącego jej mieszkańcem, a korzystającego z ww. wychowania w innej gminie, zarówno w placówkach publicznych jak i niepublicznych. Średnia liczba takich dzieci wynosiła: 2, 3 i 5, a przekazana z tego tytułu kwota zwrotu dotacji: 11,9 tys. zł, 13,4 tys. zł i 23,3 tys. zł. [Dowód: akta kontroli str. 523-524]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że informacje o zasadach prowadzonej rekrutacji na 2016/2017 r., umieszczone na stronie internetowej²⁰ nie były w pełni zgodne z przepisami ustawy o systemie oświaty. Ww. „Zasady naboru” nie zawierały pouczenia dla rodziców, o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcie dyrektora danego przedszkola/szkoły podstawowej, zgodnie z art. 20zc ust. 9 ustawy o systemie oświaty. Ponadto nie poinformowano rodziców, że kryteria określone na II etapie postępowania rekrutacyjnego będą brane pod uwagę także w przypadku równorzędnych wyników postępowania rekrutacyjnego uzyskanych przez kandydatów do przedszkola na I etapie ww. postępowania, co wynika z art. 20c ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Nieprawidłowości te zostały usunięte w trakcie kontroli. W odpowiedzi na zawiadomienie wystosowane przez kontrolera 17 marca 2016 r. w trybie art. 51 ust. 4 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹, Prezydent Miasta wyjaśnił, że dokonano zmian w dokumencie dotyczącym zasad naboru, usuwających powyższe nieprawidłowości. [Dowód: akta kontroli str. 88-94, 493-504]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK jako dobre praktyki wskazuje prowadzenie przez Gminę rekrutacji do przedszkoli w formie elektronicznej oraz przeprowadzanie ankiet wśród rodziców dotyczących opieki przedszkolnej.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na proces rekrutacji, gdyż podjęte przez Prezydenta działania pozwoliły na przeprowadzenie rekrutacji na 2016/2017 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami.

4. Nadzór nad placówkami wychowania przedszkolnego i formami opieki nad dziećmi do lat trzech

4.1. Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 1 uchwały Rady Miejskiej z dnia 24 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia planu nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi oraz dziennymi opiekunami w zakresie warunków i jakości opieki sprawowanej nad dziećmi do lat 3, przyjęto, że kontrolę warunków i jakości opieki sprawowanej w żłobkach na terenie miasta Starachowice prowadzonych przez Gminę i inne podmioty przeprowadza się raz w roku kalendarzowym.

¹⁹ Wskaźnik dla województwa wyniósł we wrześniu 2014 r. – 76,39% (Bank Danych Lokalnych-GUS).

²⁰ <https://naborp-kandydat.vulcan.net.pl/starachowice/info.mvc/Indeks/zasadynaboru>

²¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096, ze zm.

W latach 2013-2015 Kierownik Referatu Edukacji i Monika Gross (pracownik odpowiedzialny m.in. za realizację zadań związanych z opieką nad dziećmi do lat 3) rokrocznie przeprowadzili kontrole warunków i jakości sprawowanej opieki nad dziećmi uczęszczającymi do niepublicznego żłobka. Nie wykazały one żadnych nieprawidłowości. [Dowód: akta kontroli str. 610]

W latach 2013-2015 badaniem audytowym nie objęto żadnego przedszkola, szkoły posiadającej oddziały przedszkolne oraz ZEAP. Plan audytu na 2016 r. także nie zakładał przeprowadzenia audytu w ww. jednostkach organizacyjnych. [Dowód: akta kontroli str. 310]

Zespół Kontroli Wewnętrznej przeprowadził w ww. okresie siedem kontroli: trzy w dwóch przedszkolach miejskich, dwie w przedszkolu niepublicznym i po jednej w punkcie przedszkolnym oraz ZEAP. Na rok 2016 zaplanowano dwie kontrole dotyczące wychowania przedszkolnego. [Dowód: akta kontroli str. 310-326]

4.2. Analizie poddano dostępne 183 protokoły kontroli zewnętrznych (w tym inspekcji sanitarnej, powiatowego inspektora nadzoru budowlanego oraz Kuratorium Oświaty w Kielcach) przeprowadzonych we wszystkich przedszkolach miejskich w okresie 2013-2016 (I kwartał). W przypadku 178 z nich nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. W pozostałych kontrolach stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości, których usunięcie potwierdziły kontrole sprawdzające, a dotyczyły one:

- braku wentylacji grawitacyjnej w szatni odzieży wierzchniej i w gabinecie dyrektora placówki (PM nr 2);
- złego stanu technicznego elewacji i gzymsów (stopień pilności I - do niezwłocznej realizacji), niespełniania wymogów normy cieplnej, złego stanu technicznego opasek i chodników wokół budynku (stopień pilności II – do realizacji w ciągu kilku lat) – PM nr 6;
- widocznych pęknięć i odprysków farby na ścianach i suficie w szatni, nierówności i wybrzuszeń na terenie placu przedszkolnego, dużych ubytków nawierzchni na placu parkingowym - PM nr 7;
- ubytków i uszkodzeń płytek w zmywalni naczyń, odprysków farby i zawilgoceń na ścianach w magazynie – PM nr 7;
- uchybień sanitarno-higienicznych – PM nr 14.

Ponadto zdarzały się przypadki wydawania drobnych zaleceń dotyczących jadłospisu. [Dowód: akta kontroli str. 327-391, 610]

4.3. W latach 2013-2015 do Urzędu nie wpłynęła żadna skarga, odwołanie, wniosek czy pytanie dotyczące dostępności miejsc w przedszkolach i żłobkach. Do przedszkoli w ww. okresie nie wpłynęła żadna skarga dotycząca przebiegu procesu rekrutacji. [Dowód: akta kontroli str. 310, 405-412]

4.4. Prezydent terminowo oraz zgodnie z art. 5a ust. 4 ustawy o systemie oświaty w latach 2013-2015 przedkładał Radzie Miejskiej informację o stanie realizacji zadań oświatowych przez Gminę za poprzedni rok szkolny. [Dowód: akta kontroli str. 95-136]

Na posiedzeniach Rady Miejskiej na których oceniano ww. zadania oświatowe nie poruszano problemów organizacji opieki nad dziećmi. W dniu 25 października 2013 r. przedmiotem dyskusji było objęcie dzieci przedszkolnych nauczaniem języka angielskiego. [Dowód: akta kontroli str. 137-146]

Dyrektor ZEAP oraz Kierownik Referatu Edukacji w okresie objętym kontrolą przedkładali Radzie Miejskiej m.in. oceny stanu przygotowania przedszkoli do rozpoczęcia roku szkolnego, informacje dotyczące: projektów arkuszy organizacyjnych, naboru dzieci do przedszkoli miejskich i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, postępowania rekrutacyjnego. [Dowód: akta kontroli str. 147-165]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej badanego wyżej zakresu nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Kielce, dnia czerwca 2016 r.

Kontroler

Arkadiusz Pawlik
Specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Kielcach

Grzegorz Walendzik

.....
Podpis

.....
Podpis